

บทที่ 3

แรงงานข้ามชาติในประเทศไทย

ประเทศไทยมีแรงงานข้ามชาติเข้ามาอาศัยตั้งแต่สมัยสุโขทัยต่อเนื่องมาจนถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา มีแรงงานหลายเชื้อชาติ เช่น พม่า ลาว เขมร อังกฤษ เดนมาร์ก ฝรั่งเศส ฮอลันดา สเปน แรงงานข้ามชาติบางประเทศเข้ามาอาศัยเป็นเวลานานจนสามารถโอนสัญชาติเป็นคนไทยในเวลาต่อมา แต่บางประเทศเข้ามาในลักษณะที่ขาดตอนเช่นอังกฤษ ฝรั่งเศสและเดนมาร์ก ซึ่งเข้ามามีบทบาททางการค้าในสมัยพระนารายณ์มหาราช แต่ได้ขาดตอนไปจนกระทั่งเข้ามาอีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา บางประเทศเคยเข้ามามีบทบาทมากแต่ก็ได้ลดลงตามลำดับ จนกลายเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางการค้าในลักษณะธรรมดา เช่น ฮอลันดาและโปรตุเกส และบางชนชาติเพิ่งเข้ามาติดต่อกับประเทศไทยภายหลังปี พ.ศ. 2399 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยเริ่มทำสัญญาเบาริงกับประเทศอังกฤษเป็นต้นมา และได้เข้ามามีอิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจในประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น และไต้หวัน

ในอดีตแรงงานข้ามชาติมีบทบาทอย่างมากต่อเศรษฐกิจการค้าของประเทศไทย แต่แรงงานข้ามชาติจะเข้ามาในลักษณะทำการติดต่อค้าขายหรือเป็นเจ้าของกิจการไม่ได้เข้ามาในลักษณะของการเป็นลูกจ้างหรือรับจ้างแรงงาน เนื่องจากภาพรวมของตลาดแรงงานไทยในอดีตมีแรงงานจำนวนมากเกินความต้องการของตลาดแรงงาน จนทำให้เกิดปัญหาที่มีผู้ว่างงานในอัตราที่สูง ดังนั้นแรงงานข้ามชาติจึงไม่มีความจำเป็นสำหรับตลาดแรงงานในอดีต

นับตั้งแต่ประเทศไทยใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2504 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบันคือฉบับที่ 11 ประเทศไทยได้มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ มีการส่งเสริมทั้งการลงทุนในประเทศ และส่งเสริมให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทย มีการปรับระบบการผลิต ทำให้เกิดความไม่สมดุลของการจ้างงาน โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมและบริการมีความต้องการแรงงานมากขึ้น แต่ขาดแคลนแรงงานในบางสาขาอาชีพ บางพื้นที่ แรงงานที่มีอยู่ทักษะไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้อัตราค่าจ้าง ค่าครองชีพของแรงงานไทย

สูงขึ้นมาก กิจกรรมธุรกิจที่ใช้แรงงานระดับล่าง เกิดปัญหาขาดแคลนแรงงาน ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องหาแรงงานจากที่อื่นเข้ามาทดแทนแรงงานที่ขาดหายไป ทั้งในภาคการผลิตที่ต้องใช้แรงงานเข้มข้น เช่นภาคเกษตรกรรม ภาคประมง ภาคการก่อสร้างและการค้าปลีก และภาคนอกการผลิต เช่น คนทำงานบ้านหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุ ในขณะที่เดียวกันประเทศเพื่อนบ้านเช่นสหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาชนลาว กัมพูชา มีสภาพความไม่มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน ความล่าช้าในการดำรงชีวิต มีอัตราค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่าไทย จึงทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ เข้ามาทดแทนแรงงานไทยที่ขาดแคลนและมีทักษะไม่สอดคล้องกับความต้องการในภาคการผลิตต่าง ๆ เข้ามาทำงานในประเทศไทยประกอบกับในอนาคตประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ทำให้เกิดขาดแคลนแรงงาน (Labour Shortage) ดังนั้นการเข้ามาของแรงงานต่างชาตินี้จะมีมากขึ้น โดยเข้ามาเป็นแรงงานในระบบเศรษฐกิจไทย และแรงงานข้ามชาติเหล่านี้สามารถนำมาพัฒนาศักยภาพได้ ในที่สุดจะเป็นแรงงานข้ามชาติที่ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพได้

3.1 นโยบายแรงงานข้ามชาติ

ประเทศไทยได้ดำเนินนโยบาย เกี่ยวกับการจดทะเบียนของแรงงานข้ามชาติ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ 2535 กำหนดให้นายจ้างที่ประสงค์จะจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติต้องจ่ายค่าจดทะเบียน แต่ประสบความล้มเหลวเพราะค่าจดทะเบียนสูงเกินไป สี่ปีต่อมาปัญหาแรงงานข้ามชาติได้ขยายไปทั่วประเทศโดยที่แรงงานส่วนใหญ่มาจากสหภาพพม่าได้เคลื่อนย้ายไปยังจังหวัดต่าง ๆ รัฐบาลจึงได้ตั้งเป้าหมายที่จะควบคุมสถานการณ์โดยกระทรวงแรงงาน ได้ดำเนินนโยบายลดค่าธรรมเนียม และแรงงานข้ามชาติที่ไม่มีหลักฐานการจดทะเบียนจะต้องถูกเนรเทศ มติดังกล่าวเป็นการบังคับให้แรงงานข้ามชาติจำนวนมากจำเป็นต้องจดทะเบียน

หลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ปี พ.ศ 2540 รัฐบาลไทยต้องเร่งปรับโครงสร้างภาคแรงงานเพื่อรองรับคนตกงานจำนวนมาก ได้มีการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติแต่อย่างไรก็ตามยังมีจำนวนแรงงานข้ามชาติจำนวนมากที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานจำนวนประมาณสองล้านคน เหตุที่แรงงานข้ามชาติไม่มาจดทะเบียน คือ ขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการจดทะเบียน และความยากลำบากในการเดินทางและนายจ้างไม่ให้ความร่วมมือ (สุรียพร พันพึ้งและคณะ , 2548)

ในปี พ .ศ 2547 รัฐบาลได้เปลี่ยนนโยบายการจดทะเบียนใหม่ ให้แรงงานข้ามชาติรายงานสถานภาพการอยู่อาศัยในประเทศไทยต่อกระทรวงมหาดไทยโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายก่อนแล้ว

จึงดำเนินการขอใบอนุญาตทำงาน กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำทะเบียนประวัติแรงงานข้ามชาติ เพื่อทราบจำนวนแรงงานข้ามชาติที่มีอายุ 1 ปีขึ้นไป ได้เปิดจดทะเบียนครั้งใหญ่ที่สุดใน ประวัติศาสตร์ของการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ในลักษณะของการเป็นพลเมือง (Citizen) โดยมีการกำหนดเลข 13 หลัก ประจำตัวแรงงานข้ามชาติ สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา โดยเป็นคนละหมวดกับคนไทย และกำหนดให้จดทะเบียนผู้ติดตามกับแรงงานข้ามชาติที่ขออนุญาตทำงานและให้นายจ้างเป็นผู้กำกับ โดยจดทะเบียนนายจ้างและให้แรงงานข้ามชาติเข้าไปอยู่ในทะเบียนบ้านของนายจ้างด้วย

ในปีต่อ ๆ มา รัฐบาลเปิดกว้างให้นายจ้างที่ว่าจ้างแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายทุกอาชีพ มาจดทะเบียนเพื่อให้ทราบจำนวนนายจ้างหลายครั้งแต่ยังมีแรงงานข้ามชาติ ลักลอบเข้ามาทำงานและมีได้มาจดทะเบียนให้ถูกต้องอีกหลายล้านคน และมีแนวโน้มว่าแรงงานข้ามชาติ ลักลอบเข้าเมืองที่ผิดกฎหมายจะเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต ถึงแม้ว่ารัฐบาลพยายามปราบปราม เคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายที่ลักลอบทำงานอยู่ในประเทศไทย และผลักดันแรงงาน เหล่านี้กลับประเทศ แต่ส่งกลับไปได้ไม่นาน ก็จะกลับเข้ามาอีก

การแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติ ต้องแก้ไขทั้งระบบ ทั้งกฎหมายคนเข้าเมืองและ กฎระเบียบให้ยืดหยุ่นมากขึ้น เช่นอนุญาตให้แรงงานข้ามชาติที่ถูกกฎหมายเข้าและออกประเทศ ได้สะดวกขึ้น เปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนนายจ้างได้ง่ายขึ้น หลังจากทำงานไปแล้วหนึ่งหรือสองปี หรือมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจ้างแรงงานข้ามชาติมาใช้ เป็นต้น

สำหรับอาชีพที่น่าจะอนุญาตให้แรงงานข้ามชาติทำได้ ที่เป็นอาชีพงานพื้นฐาน ได้แก่ ผู้ที่ทำงานเรียบง่ายและเป็นประจำหรือทำซ้ำ ๆ หากใช้เครื่องมือก็จะเป็นเครื่องมือแบบไม่ซ้ำซ้อนและ ใช้แรงกาย ได้แบ่งตามภาคการจ้างงาน 7 ประเภทคือ

(1) ภาคการเกษตรและประมง ทั้งงานเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และประมง ได้แก่ คนงานสวน ยาง คนงานกรีดยาง คนงานประจำฟาร์มปศุสัตว์ ผู้ไคนต้นไม้ คนตัดไม้ แรงงานประมง ผู้เก็บเกี่ยวผลไม้หรือพืชไร่ คนงานในฟาร์มทั่วไป

(2) ภาคการก่อสร้าง มีทั้งทำงานใช้กำลังกาย และงานกึ่งฝีมือ ได้แก่ ช่างรื้อถอน (สิ่งก่อสร้าง) แรงงานก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้าง แรงงานรื้อถอนอาคารสิ่งปลูกสร้าง ผู้หล่อซีเมนต์คอนกรีตด้วยมือ ช่างยกตั้งนั่งร้าน ช่างฉาบปูน ช่างก่ออิฐ (ก่อสร้าง) เป็นต้น

(3) ภาคการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นภาคการจ้างงานใหญ่ ครอบคลุมโรงงานและอุตสาหกรรมการผลิตที่หลากหลาย ได้แก่ แรงงานบรรจุ ผู้ล้างและผึ่งยางแผ่นดิบ ผู้ทำยางแผ่นผึ่งแห้ง ช่างตัดไม้ ช่างเย็บด้วยมือและจักรทั่วไป ผู้ฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์ ผู้ทำเส้นขนมจีน ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป ผู้แปรรูปสัตว์น้ำเบื้องต้น

(4) ภาคการค้าปลีกและค้าส่ง ซึ่งกระจายตัวทั่วไปทุกภูมิภาค และเป็นภาคการจ้างงานที่ยังมีข้อถกเถียงในเรื่องความจำเป็นต้องใช้แรงงานข้ามชาติ และความอ่อนไหวในประเด็นความปลอดภัยของชุมชน โดยเฉพาะพนักงานขายของหน้าร้านที่ต้องรับเงินและมีปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า เช่นผู้ทำงานให้บริการตามข้างถนนอื่น ๆ ผู้จำหน่ายสินค้าตามข้างถนน (ยกเว้นอาหาร) พนักงานประจำสถานีบริการน้ำมัน พนักงานขายในสถานประกอบการค้า ส่ง - ปลีก

(5) ภาคการให้บริการ ทั้งการดูแลบ้านเรือนและสถานที่ต่าง ๆ การบริการอาหารและเครื่องดื่มต่าง ๆ การดูแลเด็กและผู้สูงอายุเบื้องต้น การให้บริการส่วนบุคคล เช่นผู้ช่วยงานบ้าน พนักงานทำความสะอาดสะอาดภาชนะเครื่องครัว ผู้ซักล้างเสื้อผ้าด้วยมือ พนักงานซักรีด พนักงานทำความสะอาดอาคาร ผู้ทำความสะอาดยานพาหนะด้วยมือ คนรับใช้ พนักงานเสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่ม แม่บ้านทั่วไป แม่บ้าน (ส่วนบุคคล)

(6) ภาคกิจการขนส่ง ทั้งทางน้ำและทางบก อาชีพที่อาจจะกำหนดให้แรงงานต่างชาติทำงานในภาคกิจการขนส่ง ได้แก่ ผู้ขนถ่ายสินค้าประจํายานพาหนะ ผู้ขนถ่ายสินค้าทางเรือ ผู้ปฏิบัติงานขนส่งสินค้าอื่น ๆ เช่นแบกหามเนื้อ ปลา ผลไม้ และผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ในตลาดขายส่ง คนเข็นของ คนถีบสามล้อ

(7) ภาคครัวเรือนและบริการชุมชน อาชีพบางส่วนอาจซ้ำกับภาคการจ้างงานอื่น ๆ เช่น ผู้ช่วยงานบ้าน และผู้ทำความสะอาดบ้าน ผู้ซักล้างเสื้อผ้าด้วยมือ หรือพนักงานซักรีด นอกจากนี้ ได้แก่ พนักงานทำความสะอาด อาคาร คนงาน (เก็บขยะ) ผู้เก็บขยะ คนงานท่อระบายน้ำ พนักงานคัดแยกขวด ผู้ช่วยพยาบาลอื่น ๆ ผู้ช่วยผดุงครรภ์อื่น ๆ เป็นต้น (กฤตยา อาชวนิจกุลและคณะ, 2551)

3.2 สถานการณ์แรงงานข้ามชาติปัจจุบัน

จำนวนแรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักร ณ กุมภาพันธ์ 2555 รวมทั้งสิ้น 2,027,935 คน แยกเป็นเข้าเมืองถูกต้องตามกฎหมายจำนวน 755,814 คน คิดเป็นร้อยละ 37.27 และเข้าเมืองผิดกฎหมาย จำนวน 1,272,121 คน คิดเป็นร้อยละ 62.72 ของแรงงานที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักร

3.2.1 แรงงานข้ามชาติกลุ่มเข้าเมืองถูกต้องตามกฎหมาย

กลุ่มแรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองถูกต้องกฎหมายที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำงานจำแนกเป็นประเภทแรงงานข้ามชาติ พบว่า แรงงานข้ามชาติประเภทพิสูจน์สัญชาติได้รับอนุญาตทำงานมากที่สุดจำนวน 572,468 คน คิดเป็นร้อยละ 75.74 รองลงมาประเภทนำเข้าจำนวน 81,246 คน คิดเป็นร้อยละ 10.74 ประเภททั่วไปจำนวน 75,434 คน คิดเป็นร้อยละ 9.98 ประเภทส่งเสริมการลงทุนจำนวน 25,683 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 และประเภทตลอดชีพ จำนวน 983 คน คิดเป็นร้อยละ 0.13 ของจำนวนแรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองถูกต้องตามกฎหมาย

3.2.2 แรงงานข้ามชาติกลุ่มเข้าเมืองผิดกฎหมาย

กลุ่มแรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำงานจำแนกเป็นชนกลุ่มน้อยจำนวน 24,057 คน คิดเป็นร้อยละ 1.89 และตามมติ ครม. 3 สัญชาติ(พม่า ลาว กัมพูชา) 932,255 คน คิดเป็นร้อยละ 98.10 ของแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมาย

3.2.3 แรงงานข้ามชาติจำแนกตามพื้นที่

แรงงานข้ามชาติจำแนกตามพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตทำงานมากที่สุดคือกรุงเทพมหานคร จำนวน 488,738 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 รองลงมาเขตปริมณฑลจำนวน 445,744 คน ร้อยละ 21.98 ภาคกลางจำนวน 430,780 คน ร้อยละ 21.24 ภาคใต้จำนวน 373,513 คน ร้อยละ 18.18 ภาคเหนือจำนวน 249,450 คน ร้อยละ 12.30 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 39,710 คน ร้อยละ 1.95 ของแรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักร

3.2.4 จังหวัดที่มีแรงงานข้ามชาติจำแนกตามพื้นที่

เขตปริมณฑล จังหวัดสมุทรสาครมีมากที่สุด จำนวน 183,141 คน ร้อยละ 42.43 ของเขตปริมณฑล

ภาคกลาง จังหวัดชลบุรีมีมากที่สุดจำนวน 115,685 คน ร้อยละ 26.85 ของภาคกลาง

ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่มีมากที่สุดจำนวน 108,037 คนร้อยละ 43.31ของภาคเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมามีมากที่สุดจำนวน 16 ,067 คน ร้อยละ40.46 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีมากที่สุดจำนวน 84 ,740 คน ร้อยละ 22.68 ของภาคใต้ (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว,2553)

3.3 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการจ้างแรงงานข้ามชาติ

การใช้ประโยชน์จากการจ้างแรงงานข้ามชาตินั้นทำให้ผู้ประกอบการได้รับประโยชน์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหากเข้ามาทำงานร่วมกับแรงงานไทย ต้นทุนค่าแรงต่ำ ช่วยเพิ่มอุปทานแรงงานเมื่อเกิดการขาดแคลนแรงงานในประเทศ อย่างไรก็ตามก็เกิดผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมต่อประเทศไทย

3.3.1 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ค่าจ้างในประเทศไทยสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว กัมพูชา พม่า จึงจูงใจให้แรงงานข้ามชาติโดยเฉพาะแรงงานระดับล่างเข้ามาทำงานทำในประเทศไทย และผู้ประกอบการในประเทศไทยต้องการแรงงานราคาถูกเพื่อลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งประเทศไทยขาดแคลนแรงงานระดับล่าง จึงเลือกจ้างแรงงานข้ามชาติในลักษณะงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะ ส่งผลให้แรงงานไทยระดับล่างมีโอกาสได้งานทำน้อยลง โดยเฉพาะจังหวัดที่มีแรงงานข้ามชาติจำนวนมาก ซึ่งจากการมีอุปทานแรงงานระดับล่างเพิ่มขึ้นส่งผลต่ออัตราค่าจ้างที่แรงงานไทยได้รับต่ำลงด้วย

การที่ผู้ประกอบการได้เปรียบด้านต้นทุนค่าแรงที่ต่ำ ทำให้ผู้ประกอบการไม่หาทางเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จากการที่ประสิทธิภาพการผลิตที่ต่ำลงจากการใช้แรงงานไร้ทักษะเพิ่มขึ้น จะทำให้เกิดความเสียเปรียบในการแข่งขันในระยะยาว ชะลอการเดินทางไปสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และจะยิ่งส่งผลเสียต่อความสามารถในการต่อรองเวทีการค้าระหว่างประเทศ หากประเทศคู่แข่งหยิบยกเรื่องปัญหาการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติที่ใช้ในกระบวนการผลิตมาเป็นประเด็นกีดกันทางการค้า

3.3.2 ผลกระทบด้านสังคม

ส่วนใหญ่แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยลักลอบเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย และไม่ได้ขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติ จึงไม่มีการจัดทำประวัติเช่นเดียวกับแรงงานไทย แรงงานข้ามชาติระดับล่างมักมีการศึกษาที่ไม่สูงนัก รายได้ค่อนข้างต่ำ เมื่อลำบากขัดสนจึงก่ออาชญากรรม เช่น การลักทรัพย์ การทะเลาะวิวาท คำขอเถื่อน เมื่อก่อปัญหาหมักหมมหนีไปอยู่กับญาติหรือเพื่อนสัญชาติเดียวกันไม่ได้หนีออกนอกประเทศ ทำให้ยากที่จะติดตามมาดำเนินคดี อีกทั้งภาพรวมของชุมชนที่มีแรงงานข้ามชาติระดับล่างอาศัยจำนวนมากมักเป็นแหล่งมั่วสุมอบายมุข ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดีในสายตาของคนไทยและของคนต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

นอกจากนี้ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับตัวแรงงานข้ามชาติเองที่เข้ามาอย่างผิดกฎหมาย คือ การเสียสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและรับสวัสดิการขั้นพื้นฐานจากรัฐบาล เช่น

(1) สิทธิของแรงงาน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐยังมีไม่เพียงพอที่จะเข้าไปตรวจสอบสภาพการจ้างงานได้ทั่วทุกสถานประกอบการ ดังนั้นแรงงานข้ามชาติจึงมีปัญหาเมื่อไม่ได้รับความยุติธรรมจากนายจ้าง ทั้งยังไม่เข้าใจกฎหมายไทย จึงถูกละเมิดสิทธิบ่อยครั้ง และแรงงานเหล่านี้ไม่มีสิทธิในการรวมตัวเป็นสหภาพแรงงานเพื่อเรียกร้องสิทธิเมื่อไม่ได้รับความยุติธรรม

(2) สิทธิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตร บุตรของแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมาย อาจไม่ได้รับบริการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานจากรัฐเทียบเท่าคนไทย แม้ว่าจะอนุญาตให้บุตรของแรงงานข้ามชาติทุกคนเข้าเรียนขั้นพื้นฐานได้ เมื่อไม่ได้รับการศึกษา เด็กเหล่านี้ไม่สามารถพัฒนาตนเองให้หลุดพ้นวงจรความยากจนได้

(3) สิทธิในการเข้ารับการรักษาพยาบาล แรงงานข้ามชาติที่ถูกต้องตามกฎหมายสามารถเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของรัฐที่กำหนด แต่อย่างไรก็ตามบางครั้งนายจ้างมักพาไปรักษาสถานพยาบาลเอกชนมากกว่า นอกจากนี้ยังมีปัญหาความไม่เข้าใจภาษาไทยทำให้ยากลำบากในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของรัฐ

นอกจากนี้แรงงานข้ามชาติยังถูกหลอกลวงโดยนายหน้า ถูกเอาเปรียบจากนายหน้าอีกด้วย